

Lunds stifts prästlönetillgångar

ÅRSREDOVISNING 2019

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2019	4
FLERÅRSÖVERSIKT	20
RESULTATRÄKNING	21
BALANSRÄKNING	22
FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL	24
KASSAFLÖDESANALYS	25
NOTER	26
REVISIONSBERÄTTELSE	36
EGENDOMSFÖRVALTNINGEN	39
EGENDOMSNÄMNDEN	39
STIFTSFULLMÄKTIGE	40
FÖRSAMLINGARNAS ANDELAR	42

Lunds stifts prästlönetillgångar

KLIMAT OCH HÅLLBARHET låg i fokus för Lunds stifts prästlönetillgångar under 2019. Inom nationellt jord- och skogsbruk har en omställning till fossilfritt och mer hållbart brukande diskuterats flitigt de senaste åren. På många håll i branschen har konkreta mål satts upp för att bidra till en mer hållbar verksamhet. Under 2019 kom biskoparna ut med ett reviderat biskopsbrev om klimatet och även egendomsförvaltningarna i de 13 stiftet fokuserade gemensamt på klimatet. I oktober samlades egendomsförvaltningarna för en gemensam klimatkonferens och man enades då om att ta fram en gemensam färdplan för klimatet. Utifrån denna färdplan kommer egendomsförvaltningen i Lunds stift att arbeta fram mål och planer för en ansvarsfull förvaltning av prästlönetillgångarna i Skåne och Blekinge. Lunds stifts prästlönetillgångar har också tillsammans med övriga prästlöneförvaltningar anslutit sig till Svenska kyrkans ”Färdplan för klimatet”. Färdplanen har som övergripande effektmål att Svenska kyrkan ska vara klimatneutral år 2030.

Verksamhetsåret 2019 omsatte Lunds stifts prästlönetillgångar 108 miljoner kronor. Årets utdelningsbara resultat är 69 miljoner kronor, jämfört med 64 miljoner kronor föregående år. Egendomsnämnden kommer att föreslå stiftsfullmäktige att dela ut 68 miljoner kronor och lägga en miljon kronor till de balanserade vinstmedlen. Utdelningen är fyra miljoner kronor lägre än föregående år men i enlighet med prognosen. Egendomsnämndens

långsiktiga mål är att över tid ligga på en hög, men väl så viktigt, jämn utdelning för att på så sätt underlätta för församlingarna att budgetera intäkterna från prästlönetillgångarna. För att möjliggöra en hög och jämn utdelning har egendomsnämnden de balanserade vinstmedlen till sin hjälp. En målsättning är att de ska motsvara ungefär ett års utdelning och vid årets slut uppgick de till 75 miljoner kronor.

Vad gäller fondmedlen avslutades 2019 positivt med ett bra resultat för fonden. Tyvärr har 2020 börjat sämre och den nu pågående Corona-pandemin har påverkat fondmedlens utveckling negativt. Pandemin sprider oro över hela världen och det är i dagsläget omöjligt att bedöma hur länge det oroliga världsläget kommer att bestå. Vi räknar därför med att behöva ta de balanserade vinstmedlen i anspråk för nästa års utdelning.

Under 2019 påverkades skogsbruket i stora delar av Sverige i stor utsträckning av granbarkborren. Även Lunds stifts skogar drabbades av granbarkborrens angrepp vilket medfört ett något lägre resultat än föregående år. Efter flera år med högkonjunktur såg vi under 2019 en avmattning av konjunkturen. Dessvärre ser vi nu också att pandemin påverkar avsättningen för skogsråvara, men vi vet ännu inte i vilken utsträckning vi kommer att påverkas av detta.

Jordbruksförvaltningen gjorde ett bra resultat 2019 och jordbruket återhämtade sig efter den rekordtorra sommaren 2018. Under året har förvaltningen arbetat mer med byggnadsunderhåll och kostnaderna för detta ökade något under 2019 och kommer att göra så även 2020. Egendomsnämndens beslut att stötta de arrendatorer som drabbades svårt av torkan 2018 med avbetalningsplaner har fallit väl ut och varit till hjälp för arrendatorerna.

Förvaltningen är mån om att ha långsiktiga och goda relationer med såväl arrendatorer som skogliga samarbetspartners. På sidan 44 går att läsa om Daniel Emitslöf som är sjunde generationen att förvalta prästlönefastigheten Östra Göinge Emmislöv 11:3.

ANNELI KIHLESTRAND

Ordförande egendomsnämnden

KATARINA HALLENBORG

Chef egendomsförvaltningen

Förvaltningsberättelse 2019

PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNA, SOM FÖRVALTAS av Svenska kyrkan, har sitt ursprung i fastigheter som donerats till kyrkan. Enligt traditionen brukar Olof Skötkonungs dop ses som början av Sveriges kristna tid. Kungens första åtgärd efter dopet var att skänka jordegendomar till Svenska kyrkans uppbyggnad. Flera av prästlönetillgångarna härstammar från medeltiden då bybor och stormän runt om i Sverige skänkte jord och skog för att kunna finansiera byggandet av kyrkor och avlöna prästerna. Bland annat bidrog de som ägde egendom med att skänka ett tionde av sin avkastning till prästens lön och kyrkans underhåll. Alltjämt idag bidrar avkastningen från prästlönetillgångarna, tillsammans med kyrkoavgifterna, till att finansiera församlingarnas och stiftens verksamhet.

Prästlönetillgångarna har enligt 9 § Lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse och ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Enligt lag får endast avkastningen från tillgångarna användas för ändamålet. Detta ska garantera att den förmögenhet som prästlönetillgångarna utgör inte äventyras. Prästlönetillgångarna består av prästlönefastigheter, det vill säga jord och skog, samt av prästlönefonder. Prästlönefonder utgörs av medel som frigörs när prästlönefastigheter säljs.

Svenska kyrkan har i kyrkoordningen delegerat sitt förvaltaruppdrag av prästlönetillgångarna till stiftet. I Lunds stift har stiftsfullmäktige tillsatt en egendomsnämnd för att förvalta prästlönetillgångarna. Det operativa arbetet utförs på avdelningen för egendomsförvaltning på Lunds stiftskansli. Egendomsnämnden har under verksamhetsåret 2019 bestått av sju ordinarie ledamöter och fem ersättare. All operativ personal är anställd av Lunds stift som sedan säljer tjänster till prästlönetillgångarna.

Församlingarna inom stiftet har andelar i prästlönetillgångarna efter hur stor del av tillgångarna som härstammar från respektive församling. Av den årliga avkastning som förvaltningen genererar delas hälften ut till de församlingar som har andelar i tillgångarna medan den andra hälften tillfaller det inomkyrkliga utjämningsystemet och betalas direkt till nationell nivå.

Svenska kyrkans verksamhet regleras i kyrkoordningen. Varje prästlönetillgång, fastighet eller fond, är självägande, det vill säga ägs av sig själv. Den är en självständig förmögenhet och ett stiftsliknande rättssubjekt. Enligt reglerna i kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och ge bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Dessutom ska förvaltningen ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med Svenska kyrkans grundläggande värderingar. Förvaltningen av prästlönetillgångarna ska enligt kyrkoordningen också i skälighetsomfattning ta hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen. Hållbarhetsarbetet i Lunds stift är ett ständigt pågående arbete där man strävar efter att balansera de ekonomiska och sociala värdena med de miljömässiga.

FAKTA

Lunds stifts prästlönetillgångar har sitt säte i Lunds kommun

Prästlönetillgångarna består av jord, skog och fondmedel

Svenska kyrkan är en av Sveriges större skogsägare

Lunds stifts prästlönetillgångar är Skånes största jordägare

Lunds stifts prästlönetillgångar förvaltar 318 prästlönefastigheter och arealen uppgår till cirka 12 240 hektar åker och övrig mark samt cirka 9 700 hektar skogsmark inklusive impediment

Fast egendom som köps av medel ur prästlönefonden blir en prästlönefastighet

Varje år ska ett belopp motsvarande prästlönefondens värdeminskning på grund av inflationen avsättas till kapitalet

Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver inte eget jordbruk utan arrenderar ut all mark, både med och utan byggnader

Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver skogsbruk i egen regi

Lunds stifts prästlönefond följer de etiska placeringsregler som finns i Svenska kyrkans nationella Finanspolicy

Resultat och ställning

Resultatet för verksamheten kommer från prästlönefastigheterna och prästlönefonden. Årets resultat före skatt, som inkluderar försäljning av prästlönefastigheter, uppgår till 108 miljoner kronor (föregående år 99,8 miljoner kronor). Resultatet vid försäljning av prästlönefastigheter är inte utdelningsbart, utan tillförs prästlönefonden. Bokslutet för 2019, rensat från resultatet av försäljning av prästlönefastigheter samt värdesäkringen av fonden, visar ett utdelningsbart resultat på 68,9 miljoner kronor (föregående år 64,1 miljoner kronor). Årets resultat är belastat med 10 miljoner kronor i skatt (föregående år 12,1 miljoner kronor). Årets utdelningsbara resultat är 13,6 miljoner kronor högre än budgeterat vilket till största delen beror på större realisationsvinster från värdepapper men också på något högre intäkter från jordbruket än vad som budgeterats.

Under året har 18 hektar åker med fastighetsutvecklingsvärde och 3 hektar tomt avyttrats för sammanlagt 17 miljoner kronor. 108 hektar åker har förvärvats för 27 miljoner kronor.

Jordbruket

Totalt omfattar jordbrukets förvaltning vid 2019 års slut 53 gårdsarrenden, 174 sidoarrenden, 38 anläggningsarrenden och 34 övriga upplåtelser såsom bostadsarrenden, hyresupplåtelser, tomträtter och lägenhetsarrenden. Den sammanlagda arealen omfattar cirka 12 240 hektar, fördelade på cirka 11 200 hektar åker, cirka 660 hektar bete och cirka 380 hektar tomt och övrig mark.

RESULTAT

Resultatet för jordbruksförvaltningen blev 42,9 miljoner kronor vilket är en minskning jämfört med 44,2 miljoner kronor 2018. Det bör dock noteras att det är en resultatförbättring på nästan 2,7 miljoner kronor jämfört med budget, vilket delvis beror på ökade intäkter men framförallt förklaras med att de budgeterade kostnaderna för planerat byggnadsunderhåll inte blir slutfakturerat förrän nästkommande år. Jordbruksarrendeintäkterna ökade under 2019 med 1,25 miljoner kronor.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

Under 2019 har arrendeuppskattningar genomförts på 10 gårdsarrenden. På ett av arrendeställena har generationsväxling förberetts på så sätt att nästa generation trädde in som medarrendator. Dessutom genomfördes arrendeuppskattningar på 17 sidoarrenden. På sidoarrendena sker under

Förvaltningsberättelse 2019

2020 arrendatorsbyte på fyra fastigheter, varav en efter utannonsering och en genom generationsskifte.

De flesta omförhandlade arrendeavtal har fått oförändrad eller något höjd arrendeavgift. På grund av den extrema torkan förra sommaren, beslutade egendomsnämnden om möjlighet för arrendatorerna att ansöka om avbetalningsplan för 2018 års arrendeavgift. Förvaltningen har under 2018/2019 beviljat 12 stycken ansökningar.

Prästlönetillgångarna har under året investerat i nya maskinhallar på Skurup Katslösa 5:1 och Trelleborg Västra Alstad 16:1. I Ängelholms kommun har bostadsrenoveringen på Höja 15:1 slutförts, likaså har fönster- och takbyte genomförts på arrendatorsbostaden på Simrishamn Östra Herrestad 20:1. En av gräsningsavdelningarna på Trelleborg Södra Åby 16:1 har renoverats och på Ystad Köpinge 26:1 har nytt bevattningsuttag med tillhörande vattendom färdigställt.

Längs infartsvägen till Höör Håkantorp 1:2 har den döende kastanjeallén ersatts av nyplanterade lindar.

Täckdikningar genomfördes på Ängelholm Starby 2:1, Höör Gudmuntorp 4:1 samt Trelleborg Grönby 1:1.

Under året har prästlönetillgångarna även avyttrat del av fastigheten Höör Hallaröd 4:1 bestående av byggnadsbestånd och cirka 8 hektar jordbruksmark. Likaså har det tidigare brukningscentrat på Landskrona Nedra Glumslöv 14:3 avstyckats till en egen fastighet. Efter att ha varit utbudjen på marknaden förvärvades den av Landskrona stad (avslut skedde under januari 2020).

MARKNADEN

Jordbruksåret 2019 kan kännetecknas som ett återhämtningens år efter den rekordtorra sommaren 2018. Skördarna har varit betydligt större och av god kvalitet. Årets totalskörd av spannmål i Sverige beräknas till 6,1 miljoner ton. Det var 88 procent högre skörd än 2018 och cirka 15 procent större än genomsnittet för de senaste fem åren. Även viktiga grödor som oljeväxter och sockerbetor gav avkastning på hög nivå.

Prisnivån för årets skörd på spannmål var pressad under skörd men steg under eftersäsongen. Prisnivån var 20-40 procent lägre än 2018 men sett under en femårsperiod är ändå nivån högre 2019 för konventionellt odlad spannmål. När det gäller den ekologiska spannmålen har priserna under 2019 varit under femårsgenomsnittet.

Under 2014 fattades ett politiskt beslut om att gradvis sänka gårdsstödet till lantbruket. Sänkningarna började implementeras under 2015 och gårdsstödet har utjämnats över en femårsperiod, vilket medför att stödet för jordbruksmark från och med 2020 är detsamma över hela landet. EU-stöden är euro-baserade och den svaga svenska kronan har medfört att det sänkta stödet inte varit fullt lika kännbart för svenska lantbrukare som befarat.

Utbrottet av afrikansk svinpest har gjort att efterfrågan på griskött har

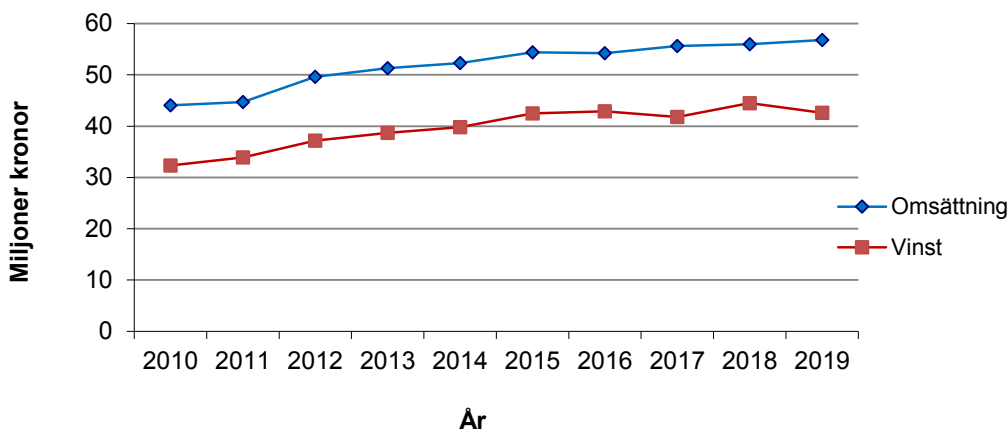
ökat internationellt. Priset har stigit kraftigt i EU-länder med stor export. I Sverige kom prisuppgången på både smågrisar och slaktsvin senare än i resten av EU. Tack vare en hög skörd av både spannmål och grovfoder blev foderpriserna mer normala för djurproducenterna jämfört med torkans år 2018. Avräkningspriset på nötkött har under 2019 varit något lägre men har ändå legat över genomsnittet i EU.

Priset på jordbruksmark i Skåne ligger stabilt och snittpriset bedöms ligga runt 300-350 tusen kronor per hektar. Det varierar dock stort i området och affärer görs på betydligt högre hektarpriser samtidigt som vissa områden är svårsålda. Den långvariga prisökningen på jord har stagnerat och priserna har till och med sänkts i vissa områden. Efterfrågan på jord är dock fortfarande hög och arrendelediga fastigheter, där ny arrendator tillträder, tenderar att ge ett högre arrende.

MILJÖINFORMATION

Lunds stifts prästlönetillgångars arbete med miljöfrågor styrs av den miljöpolicy som är antagen av stiftsfullmäktige. Av policyn framgår bland annat att Lunds stift, som en av de största förvaltarna av jordbruksmark i Skåne och Blekinge, har ett stort ansvar och ska sträva efter ett förutseende, stabilt och ansvarsfullt agerande. Vidare har egendomsnämnden genom ENSO (Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan) under 2019 påbörjat arbetet med att ta fram Prästlönetillgångarnas bidrag till Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Den övergripande tanken är att miljöhänsyn ska tas inom prästlönetillgångarnas förvaltningsområden.

En komprimerad miljöenkät innehållande de frågor där förvaltningen har störst påverkansmöjlighet har börjat användas vid årets arrendeuppskattningar. Denna har redan resulterat i att ett antal äldre oljetankar upptäckts, och kommer att åtgärdas.

Förvaltningsberättelse 2019

Avloppsanläggningar

Översynen av gårdsarrendenas avloppsanläggningar fortgår för att klara gällande miljökrav.

Den förhoppning som fanns om att under året åtgärda ett par avloppsanläggningar genom att ansluta till kommunalt avlopp, visade sig tyvärr inte möjlig att infria.

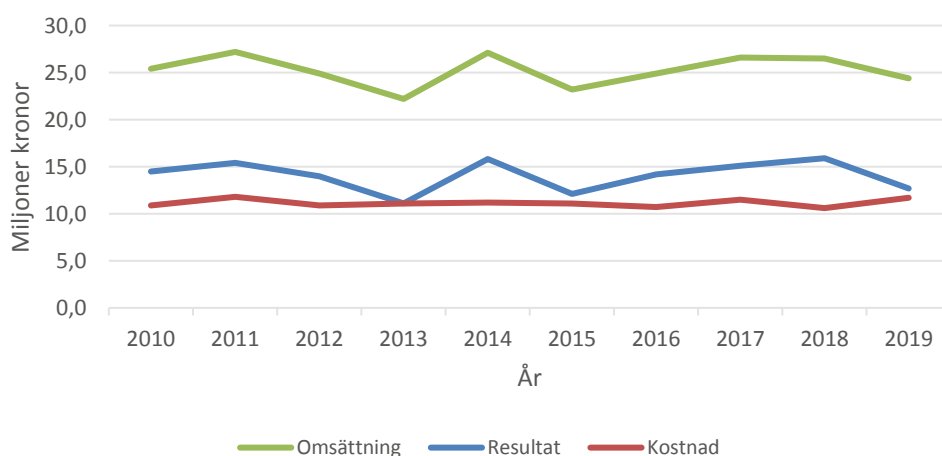
Solceller

Inga nya solcellsanläggningar har uppförts under 2019, däremot har båda de nya maskinhallar som byggts under året förberetts för att klara tyngden av eventuella framtida anläggningar.

Skogen

Lunds stifts prästlönetillgångars skogsinnehav omfattar vid årets utgång enligt ajourförda skogsbruksplaner 9 444 hektar produktiv skogsmark och 274 hektar myr- och bergimpediment. Av den produktiva skogsmarksarealen fördelar sig innehavet med 6 757 hektar i Skåne och 2 687 hektar i Blekinge. Det ekonomiskt aktiva skogsbruket bedrivs på 8 324 hektar. Frivilligt avsatt skogsmarksareal för naturvårdande ändamål samt biotopskydd och reservat motsvarar 1 121 hektar (11,9 procent).

Virkesförrådet domineras av gran 59 procent, lövskog 25 procent samt tall 16 procent. Fastighetsinnehavet är ur geografisk synpunkt spritt med många, ur arealsynpunkt, små fastigheter. Skogsförvaltningen upplåter 102 jakträtter.

RESULTAT

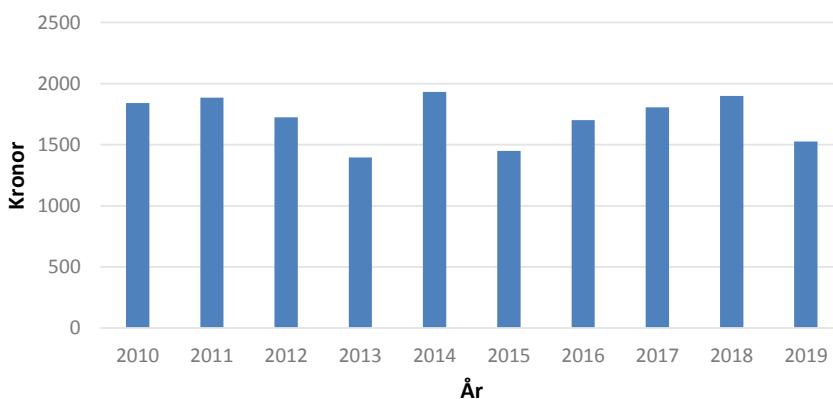
Skogsförvaltningen redovisar 2019 ett resultat före skatt på 12,7 miljoner kronor (15,9 miljoner kronor 2018) vilket är i enlighet med budgeterat resultat. Resultatet motsvarar en direktavkastning på 1 526 kronor per aktivt brukad hektar skogsmark (1 900 kronor 2018). Den lägre avkastningen per hektar jämfört med 2018 beror till största delen på angrepp av granbarkborre.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Förvaltningens målsättning är att ständigt anpassa och förbättra verksamheten så att lagar, förändringar i certifieringskrav samt nya förordningar efterföljs.

Skogsbruket har det gångna året i stor utsträckning påverkats av granbarkborrar, en svår skadeinsekt på gran. Skadorna som granbarkborren orsakar i södra Sverige, är de värsta sedan stormarna Gudrun och Per. Granbarkborrens ökning är en direkt följd av det extrema vädret sommaren 2018 som påverkade granen negativt. Inom förvaltningens geografiska arbetsområde har vi under året haft de största skadorna på fastigheter belägna i Blekinge och nordöstra Skåne. Skadorna uppkommer som allt ifrån enstaka spridda träd i skogen till stora sammanhängande områden på flera hektar.

Angripna träd vissnar och dör fort vilket innebär att virkesvärdet avsevärt försämras. Detta i kombination med fördyrade inventerings- och avverkningskostnader leder till ett försämrat avverkningsnetto, vilket återspeglas i resultatet. Angreppen har helt styrt vilka områden som förnyingsavverkats under året. Arbete med manuell lövgallring och röjning har inte utförts i planerad omfattning utan har istället ersatts av inventerings- och planeringsarbete med anledning av insektsskador.

Förvaltningsberättelse 2019

Arbetet med granbarkborren samt nederbörd under hösten har lett till högre kostnad för underhåll av skogsbilvägar.

Efter flera år med högkonjunktur i skogsbranschen med stor efterfrågan på skogsråvara och höga virkespriser, såg vi under 2019 en avmattning av konjunkturen. Detta i kombination med stora angrepp av granbarkborre i Centraleuropa och södra Sverige ledde till sänkta virkespriser. Avsättningsmöjligheterna och efterfrågan på virke har dock varit fortsatt stabil.

I början av året anställdes Lise-Lott Johansson som skoglig planerare.

AVVERKNING OCH SKOGSVÅRD

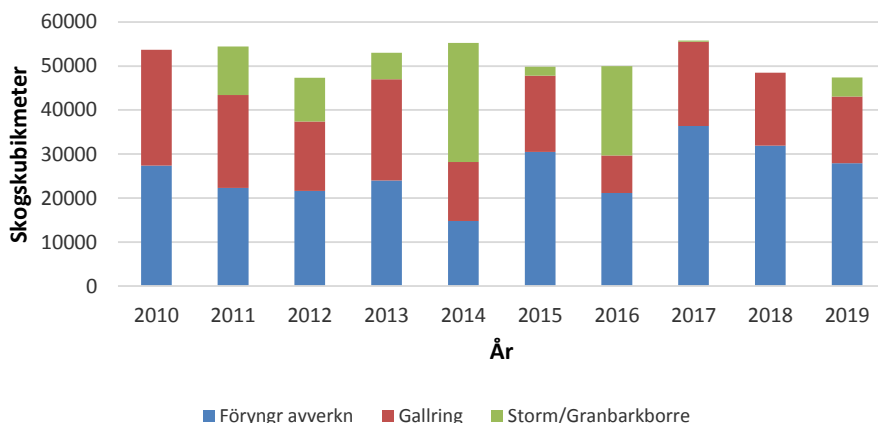
Årets avverkade totalvolym uppgår till 47 381 skogskubikmeter (48 492 skogskubikmeter 2018). Av avverkad volym utgör 59 procent föryngringsavverkning (66 procent 2018), 32 procent gallring (34 procent 2018) och 9 procent granbarkborreavverkning (så kallad sök och plock)¹. Den avverkade volymen är lägre än den beräknade årliga tillväxten. Målsättningen för ett ekonomiskt aktivt skogsbruk är att tillväxten avverkas i ett längre tidsperspektiv. Variation för enstaka år kan bero på virkespriser, avsättningsmöjligheter, stormfällning, extrema vädersituationer eller insektsangrepp.

Lunds stifts prästlönetillgångar äger inga avverkningsmaskiner. Allt maskinarbete sker som entreprenaduppdrag genom tillsvidareavtal. För att utföra arbete i prästlönetillgångarnas skogar ska anlita arbetskraft uppfylla de krav som ställs på ett miljömärkt skogsbruk, vilket inte bara ställer krav på utförandet utan även på entreprenörens maskinpark och personalens kompetens.

Återplantering och ungskogsröjning lägger grunden till de framtida skogarna. Under en omloppstid är det väsentligt att tidigt skapa bra

¹ Sök och plock är en metod för att bekämpa granbarkborrar. Metoden går ut på att söka upp angripna granar och plocka bort dem från skogen och/eller oskadliggöra granbarkborrarnas avkomma innan den nya generationen är färdig att lämna träden.

Källa: www.skogsstyrelsen.se

produktionsförutsättningar genom en ståndortsanpassning, men minst lika viktigt är att avgränsa framtida hänsynsområden, viltremsor och områden lämpliga för landskapsvård. Arbetet utförs till övervägande del av egna anställda.

Under året har gallring utförts på 277 hektar (253 hektar 2018). Ungskogsröjning har utförts på 191 hektar (186 hektar 2018) och plantering har utförts på 60 hektar (65 hektar 2018).

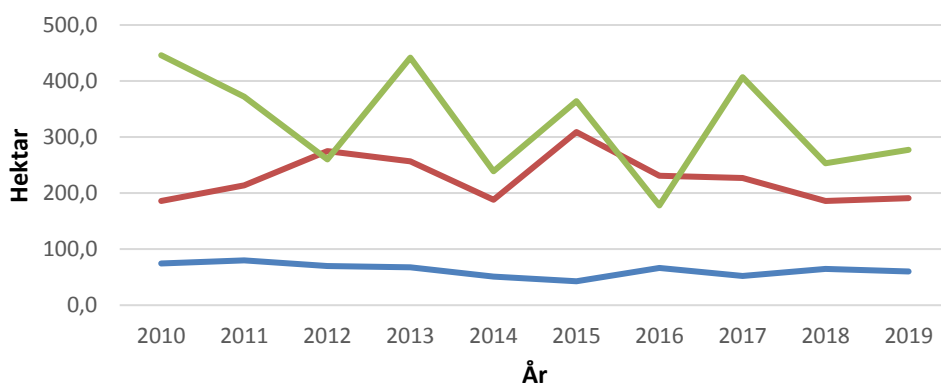
VIRKESFÖRSÄLJNING

Lunds stifts prästlönetillgångar är medlem i Södra Skogsägarna, som är den största förbrukaren av massaved i den sydligaste delen av landet. Medlemskapet innebär en stabilitet i verksamheten och tryggar avsättningen av massaved. Försäljningen av sågbara sortiment sker till sågverk i Skåne och Småland. Huvuddelen av virket säljs som leveransvirke. Det innebär att skogsförvaltningen administrerar försäljning av virke samt all operativ planering och avverkning med hjälp av anlitade entreprenörer och egen anställd personal.

MILJÖINFORMATION

Förvaltningens skogsbruk är sedan år 2000 miljömärkt enligt PEFC™ med Södra Skogsägarna som paraplyorganisation. Sedan 2009 är skogsbruket även miljömärkt enligt FSC® (FSC-C014110) i Stiftens Egendomsförvaltningars Förening (STEF). Certifiering av skogsmark innebär en miljömärkning där skogsägaren förbinder sig att följa ställda krav och accepterar kontroll av en utomstående, oberoende revisor. Det är också en garanti för virkesköpare att skogsägaren uppfyller de krav som marknaden ställer på sågade trävaror och pappersprodukter.

Skogsbrukets miljöarbete styrs i stor utsträckning av stiftens

Förvaltningsberättelse 2019

gemensamma certifieringsförening. STEF leder, utbildar, bevakar och utvecklar metoder samt samordnar inventering och sammanställning för skoglig statistik. Alla kemiska bekämpningsmedel är sedan flera år borta ur förvaltningens skogsbruk.

Av Lunds stifts prästlönetillgångars skogsareal omfattar knappt 12 procent områden med inriktning på natur- eller landskapsvård. På denna areal finns inga avkastningskrav och åtgärder utförs enbart i syfte att bevara eller höja natur- eller landskapsvärden. Lunds stifts prästlönetillgångar förvaltar förutom naturreservat, fyra kyrkoreservat samt en del av Skånes enda kulturreservat. Ett kyrkoreservat är en inom stiftet intern avsättning av mark med höga naturvärden, utan formellt skydd, där egendomsnämnden i samråd med länsstyrelsens naturvårdsenhet eller skogsstyrelsen, ansvarar för skötseln. I kulturreservatet Örnanäs hävdas välbevarade spår och lämningar som visar på en ensamgårds utveckling. Kulturreservatet invigdes 2006 och ligger i nordöstra Skåne i Örkeneds församling, Osby kommun. Under året har, med ekonomiskt bidrag genom Länsstyrelsen Skåne, renovering/restaurering av det så kallade ”Drängahuset” utförts. De skogsområden som respektive stift avsatt för naturvårdande ändamål finns publicerade på www.skyddadskog.se.

DEN SKOGLIGA VERKSAMHETENS KLIMATPÅVERKAN 2019

I årsredovisningen för 2016 redovisades för första gången Lunds stifts prästlönetillgångars skogliga verksamhets klimatpåverkan. Redovisningen omfattar en beräkning av utsläpp av klimatgaser från skogstekniska arbeten samt beräkning av kolinnehållet i stående skog. Sammanställningen i tabellen nedan visar att Lunds stifts prästlönetillgångars skogar under året bidragit med en nettoinlagring av 23 077 ton koldioxid (21 311 ton 2018). Koldioxiden i uttagen skogsråvara är bunden i olika produkter under lång tid beroende på produktens livslängd. Huvuddelen av produkterna blir slutligen bränsle i energiproduktion där de inte sällan ersätter olja. Det i sin tur minskar utsläppen av koldioxid.

	Ton CO ₂ , 2019	Ton CO ₂ , 2018	Ton CO ₂ , 2017
Skogarnas bindning av CO ₂ genom tillväxt	+66 759	+65 995	+65 638
Uttag av skogsprodukter	-43 433	-44 451	-51 130
Avverkningsmaskinernas utsläpp	-216	- 206	-238
Skogsvård maskinanvändning	-7	-8	-7
Vägunderhåll	-14	-8	-8
Personalens resor	-12	-11	-11
Nettoeffekt inlagring*	+23 077 ton CO ₂	+21 311 ton CO ₂	+14 244 CO ₂

*Monteforesta, Staffan Berg

Övriga verksamheter

VINDKRAFT

Lunds stift, liksom många andra stift, har sedan tidigare fattat beslut om att man ska verka för omställning till förnybar energi. Lunds stifts prästlönetillgångar är således positiva till etableringen av vindkraftverk på prästlönefastigheterna. Att projektera för vindkraft är ett långsiktigt arbete, mycket beroende på de långa tillståndsprocesserna. Lunds stifts prästlönetillgångar började arbeta med vindkraftsprojektering för cirka 15 år sedan och har sedan dess varit delaktiga i projekteringen av ett flertal vindkraftverk. En övervägande del av projekten har under de gångna åren lagts ner av olika skäl, i vissa fall har den projekterade platsen till exempel inte bedömts vara lämplig med hänsyn till buller, skuggbildning och djurliv.

Vid slutet av 2019 fanns fyra driftsatta vindkraftverk på Lunds stifts prästlönefastigheter. Det senaste vindkraftverket på 2 MW togs i drift på Lomma Fjelle 24:1 under början av 2019. Ett verk står på Trelleborg Önnarp 10:2 och två mindre verk står på Svalöv Torrlösa 22:1.

Under 2019 ansökte Lunds stifts prästlönetillgångar, tillsammans med en extern projektör, om att förnya tidigare erhållna tillstånd för två mindre vindkraftverk på fastigheten Helsingborg Fjärestad 15:3. Projektet möttes med stort motstånd från närboende och från den nuvarande politiska majoriteten i Helsingborg, vilket resulterade i att ansökan om att förnya tillstånden avslogs av myndigheterna under 2019. Egendomsnämnden valde att inte överklaga till högre instanser.

För ett antal år sedan lades planerna på en vindkraftspark på Nävlingeåsen ner. Under hösten 2019 blåstes det dock liv i vindkraftsprojektet på Nävlingeåsen igen. En ny projektör vill få tillstånd att bygga en vindkraftspark i området och två av de 12 verken ska då placeras på prästlönefastigheter. Projektören har nyligen påbörjat tillståndsprocessen och det är ännu mycket osäkert om vindkraftsparken kommer att uppföras.

FASTIGHETSUTVECKLING

Lunds stifts prästlönetillgångar ser fastighetsutveckling och exploatering som en naturlig del av sin långsiktiga fastighetsförvaltning. Att samarbeta med olika aktörer för att på sikt öka värdet på lämpliga prästlönefastigheter bidrar till en högre avkastning. Det finns en kontinuerlig efterfrågan på mark att bebygga. Prästlönetillgångarna i Lunds stift vill bidra till utbyggnaden av efterfrågade bostäder, men anser att det ska råda stor restriktivitet med att bygga på jordbruksmark.

Förvaltningsberättelse 2019

Lunds stifts prästlönetillgångar har samarbete med Veidekke Bostads AB ("Veidekke") kring bostadsexploatering av tre områden – Hököpinge i Vellinge kommun, Kyrkheddinge i Staffanstorps kommun samt Påarp i Helsingborgs kommun.

I Vellinge överläts hela exploateringsområdet om cirka 9 hektar till Veidekke under 2017 och därefter har Veidekke slutfört detaljplanarbetet i samråd med Vellinge kommun. Aktuell detaljplan vann laga kraft under 2018. Veidekke har under 2019 tillträtt marken och ärendet får anses avslutat för Lunds stifts prästlönetillgångars del. I Kyrkheddinge arbetar prästlönetillgångarna tillsammans med Veidekke i ett projekt som innehåller knappt 90 byggrätter. Köpekontrakt avseende cirka 8 hektar mark tecknades i december 2019. Avtalet är villkorat och senast den 1 december 2021 ska samtliga villkor avseende bland annat detaljplan och exploateringsavtal vara uppfyllda. I Påarp är ansökan om detaljplan inlämnad till Helsingborgs kommun. Projektet har försenats då kommunen och Trafikverket arbetar med att ta fram en bullerutredning för ett större område där Påarp ingår. Så sent som i januari 2020 pågick ännu arbetet med bullerfrågan. Arbetet med Veidekke-projekten fortgår men har tagit avsevärt längre tid än förväntat.

Generellt för dessa exploateringsprojekt gäller att det är långsiktiga projekt som är svåra att förutse eftersom överklaganden kan göra att detaljplanerna får justeras och att det drar ut på tiden. När detaljplanerna väl antagits och vunnit laga kraft har marknadsläget betydelse för när byggstart sker.

LEDNINGSINTRÅNG

Lunds stifts prästlönetillgångar är verksamma inom en expansiv region som kännetecknas av en hög befolkningstäthet och ett positivt inflyttningsnetto. Som en följd härav finns ett stort intresse från diverse aktörer att på olika sätt få tillträde till prästlönefastigheterna för att lägga ner till exempel vatten- och avloppsledningar, elledningar och framför allt fiberkablar.

Lunds stifts prästlönetillgångar arbetar kontinuerligt med att förhandla med aktörerna kring vilken intrångsersättning som ska utgå som kompensation för den olägenhet som ledningarna medför ur ett fastighetsägarperspektiv. Genom att konsekvent framställa sina krav når förvaltningen framgång i sina förhandlingar för att erhålla skälig intrångsersättning. Minst lika viktigt är att erhålla korrekta kartor över ledningsdragningarna. Genom noggrann registerföring av ledningarna minimeras risken för framtida problem med till exempel avgrävda kablar.

Finansiella instrument

Kapitalförvaltningspolicyn för Lunds stifts prästlönetillgångar, som fastställdes av stiftsfullmäktige 2010 och senast reviderades 2018, ligger till grund för förvaltningen av prästlönefonden. Policyn innehåller avkastningsmål samt regler för portföljsammansättningen. När det gäller en etiskt försvarbar förvaltning hänvisar policyn till de etiska placeringsreglerna i Finanspolicyn för Svenska kyrkans nationella nivå.

PRÄSTLÖNEFONDEN

Största delen av prästlönefonden förvaltas sedan lång tid tillbaka av Kammarkollegiet som inom ramen för kapitalförvaltningspolicyn sköter fördelningen mellan aktier, företagsobligationer och ränteplaceringar i konsortieform. Den del av prästlönefonden som är placerad i aktier hos Kammarkollegiet är placerad i aktiekonsortiet Spiran. Spiran är ett aktivt förvaltad konsortium som endast placerar i svenska aktier som är godkända enligt Svenska kyrkans etiska placeringsregler. Det innebär bland annat att konsortiet inte investerar i företag som utvinner olja och att man är mycket restriktiv med investeringar i fossila bränslen. Konsortiet har också i princip nolltolerans mot investeringar i företag som säljer eller tillverkar vapen eller tobak.

För att öka riskspridningen placeras upp till tio procent av fonden i ett antal noga utvalda utländska aktier. Lunds stifts prästlönetillgångar har i samarbete med Nordea byggt upp en aktieportfölj som följer Svenska kyrkans etiska placeringsregler.

Då prästlönetillgångarna – jord, skog och fondmedel – är en gemensam förmögenhetsmassa har egendomsnämnden valt att, på inrådan av såväl Svenska kyrkans nationella nivå som Kammarkollegiet, se jord- och skogsfastigheterna som motsvarande ränteplaceringar. Som en följd härav har stiftsfullmäktige beslutat att successivt höja risken för kapitalplaceringarna genom att öka andelen aktier. Under 2019 har en förskjutning gjorts mot en större andel aktier. Andelen aktier uppgår dock totalt sett till en mycket liten del av den totala tillgångsmassan. Sett enbart till fondmedelsförvaltningen är normalläget enligt policyn 70 procent aktier och 30 procent räntebärande.

Prästlönetillgångarna har sedan 2010 varit fullt skattskyldiga men från och med 2014 gäller inskränkt skattskyldighet. Detta innebär i praktiken att endast inkomst av näringsverksamhet, det vill säga löpande inkomster av till exempel skogsbruk och jordbruk beskattas. Alla kapitalinkomster såsom räntor, utdelningar och kapitalvinster är skattefria. Även kapitalvinster vid avyttring av tillgångar som beskattas löpande, till exempel fastigheter, är skattefria. Resultatet av den inskränkta skattskyldigheten blir ett högre utdelningsbart resultat.

Förvaltningsberättelse 2019

RESULTAT OCH STÄLLNING

När församlingarnas prästlönefonder den 1 januari 1995 upplöstes och överfördes till Lunds stifts prästlönefond uppgick fondtillgångarnas marknadsvärde till 169,8 miljoner kronor. Prästlönefondskapitalet, som består av de mottagna fondmedlen från församlingarna samt intäkter från sålda fastigheter - minskat med kapitaluttag som gjorts vid fastighetsinköp - uppgick vid årets slut till 459 miljoner kronor. Marknadsvärdet var 571 miljoner kronor vilket ger ett realiserat övervärde på 112 miljoner kronor (föregående år 52 miljoner kronor).

Kapitalplaceringarna bör ge en årlig direktavkastning om 4 procent i genomsnitt per år, sett över en tioårsperiod. Med direktavkastning menas den utdelningsbara vinsten från fonden i form av räntor, utdelningar samt realiserade värdeökningar, efter värdesäkring mot inflationen. De senaste tio åren har direktavkastningen i genomsnitt varit 4,8 procent.

Årets avkastning från fonden, bestående av utdelningar och räntor, uppgick till 17 miljoner kronor (föregående år 15,1 miljoner kronor). Realisationsvinster på 16 miljoner kronor hämtades hem (föregående år 5,6 miljoner kronor). Resultatet överstiger avsevärt budgeterat resultat vilket beror på högre avkastning från fonden än vad som budgeterats, men framför allt är det realiserade vinster som påverkar resultatet positivt. Egendomsnämnden budgeterar avsiktligt med relativt låg realisationsvinst då börsutvecklingen är svår att förutse.

Omkostnaderna för förvaltningen av fondmedlen uppgick till 1,9 miljoner kronor. Detta är högre kostnader än budgeterat vilket beror på ett positivt resultat från Kammarkollegiets allokeringstjänst, vilket i sin tur genererar en högre avgift baserad på resultatet.

Framtida utveckling

Egendomsnämnden har som uppdrag och som långsiktigt mål att förvalta prästlönetillgångarna på ett sätt som ger en hög, uthållig totalavkastning samtidigt som förvaltningen är etisk och i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Målet uppnås genom en god och ansvarsfull förvaltning.

Egendomsnämnden har under flera år arbetat med att strukturrationalisera prästlönefastigheterna. Syftet har varit att effektivisera och skapa mer rationella och lönsamma skogs- och jordbruksenheter till nytta för både prästlönetillgångarna och arrendatorerna. Med hänsyn bland annat till de höga åkermarkspriserna i Skåne är det troligt att fortsatt strukturrationalisering avseende jordbruksmarken inte kommer att ske i samma takt som tidigare. De låga räntorna gör att många letar investeringar utanför bankerna och i princip samtliga tillgångsslag blir dyra. Detta gäller även jord- och skogsfastigheter, varför markpriserna bedöms ligga kvar på en hög nivå.

På lång sikt är målet att ha ett rationellt fastighetsbestånd som genererar god avkastning. Ett diversifierat ägande ger god riskspridning och bidrar till en totalt sett god avkastning. Bärkraftiga och lönsamma fastigheter kan även skapas genom investeringar i fastigheterna, något som kontinuerligt sker. Prästlönetillgångarna lyder, liksom andra juridiska personer, under jordförvärvslagen. Detta innebär att förvärv av fastigheter från fysiska personer alltid ska balanseras genom försäljning av lika mycket mark till fysisk person. I praktiken medför detta att arealinnehavet endast kan utökas genom förvärv från andra juridiska personer.

Efter flera år av högkonjunktur i skogsbranschen med stor efterfrågan på skogsråvara och mycket höga virkespriser syns nu en nedgång. Virkespriserna sjunker och efterfrågan minskar på vissa sortiment. Precis som 2019 kommer granbarkborren säkerligen att påverka skogsbruket även framöver. Under rådande förhållanden är det mycket svårt att uppskatta hur stora skador granbarkborren kommer att orsaka. Förvaltningen kommer fortsatt att arbeta med att begränsa skadorna orsakade av granbarkborren, vilket innebär ett stort arbete med inventering och att styra avverkningen till drabbade områden. Skogen har en viktig roll i utfasningen av fossila produkter. Forskning och utveckling pågår ständigt gällande nya innovativa produkter.

Läget inom det svenska jordbruket har avsevärt förbättrats under 2019 i jämförelse med föregående år, framförallt med anledning av den goda skörden som bärgades. Några av de avbetalningsplaner som beviljades av eigendomsnämnden under 2018 har redan slutbetalats medan flertalet följer en flerårig plan som löper på fram till och med 2020 (i något fall till 2021). Under kommande år ser förvaltningen ett ökat

Förvaltningsberättelse 2019

behov av att arbeta med fastighetsunderhållet på sina arrendeställen, även investeringar i solenergianläggningar väntas öka i takt med ett allt större intresse bland arrendatorerna. Vidare ser förvaltningen att en allt större andel av prästlönetillgångarnas arrendatorer närmar sig pensionsålder vilket medför en naturlig generationsväxling på arrendeställena under kommande år.

Fastighetsutveckling och exploatering av markområden för till exempel bostadsbyggande kommer även fortsättningsvis att vara en del av förvaltningen av prästlönetillgångarna. Exploateringsprocesserna är generellt sett långdragna vilket medför att marknadsläget i vissa fall hinner förändras under processens gång. Skåne är dock en expansiv region, inte minst i anslutning till de större städerna, varför det även framöver förutspås vara lönsamt att arbeta med fastighetsförädling. För egendomsnämnden är det av stor vikt att bidra till bevarandet av den goda åkermarken och att hitta en balans i förhållande till behovet av fler bostäder eller annan exploatering.

Den så kallade äganderätsfrågan, det vill säga frågan om hur de självägande prästlönetillgångarna ska hanteras juridiskt, är fortfarande inte utredd. Äganderätsfrågan hanteras av nationell nivå som bett regeringskansliet utreda frågan. I december 2019 kom en dom från Kammarrätten i Uppsala som slog fast att prästlönetillgångarna ska beskattas som 13 skattesubjekt, i stället för ett skattesubjekt. Detta är i enlighet med befintlig beskattningssituation och ett positivt domslut enligt Lunds stifts prästlönetillgångar. Det pågår ständigt ett utbrett samarbete mellan prästlönetillgångarna i de 13 stifteten och med nationell nivå. Samarbetet består i gemensamma dataprogram, Stiftens Egendomsförvaltningars Förening (STEF), olika nätverk, gemensam hantering av remisser och mycket mer. Samarbetet är värdefullt och till gagn för en god förvaltning av landets prästlönetillgångar.

Med hänsyn till att prästlönetillgångarnas jord, skog och fondmedel allt mer ses som en gemensam förmögenhetsmassa har egendomsnämnden i Lunds stift valt att, på inrådan av såväl Svenska kyrkans nationella nivå som Kammarkollegiet, se jord- och skogsfastigheterna som motsvarande ränteplaceringar. Som en följd härav har stiftsfullmäktige beslutat att successivt höja risken för kapitalplaceringarna genom att öka andelen aktier och minska andelen räntor.

TILLSTÅNDS- ELLER ANMÄLNINGSPLIKTIG VERKSAMHET ENLIGT MILJÖBALKEN

Lunds stifts prästlönetillgångar bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet. Markupplåtelse sker till olika verksamheter, exempelvis vindkraft. Länsstyrelsen ska pröva att dessa etableringar är lämpliga ur miljösynpunkt.

Förslag till vinstdisposition

Prästlönetillgångarna är fördelade på 100 027 lika stora andelar. Vid andelstilldelningen den 1 januari 1995 bestämdes varje församlings andelar på grundval av förhållandet mellan marknadsvärdet på de tillgångar som härrörde från församlingen och marknadsvärdet på de sammanlagda tillgångarna.

Det disponibla resultatet för förvaltningen definieras som årets resultat efter skatt enligt resultaträkningen, minskad dels med realisationsvinsten från försäljning av prästlönefastigheter, dels med värdesäkring enligt kyrkoordningen 46 kapitlet 11 §. Värdesäkring av prästlönefonden har under året gjorts med 8,2 miljoner kronor.

Prästlönetillgångarnas disponibla årsresultat uppgår för år 2019 till 68,9 miljoner kronor.

Egendomsnämnden föreslår att av årets resultat på 68,9 miljoner kronor delas 68 miljoner kronor ut och 0,9 miljoner kronor läggs till de balanserade vinstmedlen. Den totala utdelningen blir 68 miljoner kronor, vilket är fyra miljoner kronor lägre än föregående år, men i enlighet med prognosen.

En långsiktigt jämn och hög utdelningsnivå eftersträvas, därför används balanserade vinstmedel som buffert. Det innebär att bufferten ökas vissa år för att sedan användas de verksamhetsår då resultatet understiger eftersträvad utdelningsnivå. Med hänsyn till den oroliga börsutvecklingen i början på 2020 och osäkerheten kring hur granbarkborren kommer att påverka skogsbruket riskerar vi att nästa år behöva ta från de balanserade vinstmedlen för att kunna hålla en jämn utdelningsnivå. Det är därför lämpligt att nu lägga 0,9 Mkr till bufferten.

Hälften av utdelningen betalas direkt till Svenska kyrkans nationella nivå. Den andra hälften betalas till församlingarna, vilket kommer att ske senast den 1 juli 2020 med 340 kronor per andel.

VINSTDISPOSITION, KKR

Balanserad vinst från	
föregående år	73 940
.....
Tillkommer disponibelt	
årsresultat	68 852
.....
Summa	142 792
.....

EGENDOMSNÄMNDEN FÖRESLÅR ATT VINST- MEDLEN DISPONERAS PÅ FÖLJANDE SÄTT

Att till församlingarna	
utdela	34 009
.....
Att till nationell nivå	
utdela	34 009
.....
Att återstående medel	
överförs i ny räkning	74 774
.....
Summa	142 792
.....

Flerårsöversikt

	2019	2018	2017	2016	2015
Rörelsens intäkter, mkr	135,1	118,2	144,9	107,2	164,1
varav resultat vid avyttring av fastigheter, mkr	21	14,9	31,6	9,0	40,8
Årets resultat, mkr	98,1	87,7	112,4	77,9	130,8
Disponibelt årsresultat, mkr	68,9	64,1	73,9	61,7	89,5
Förslag till utdelning, mkr	68	72	72	72	72
Utdelning i kr/andel till församlingarna	340	360	360	360	360
Balansomslutning per bokslutsdag, mkr	1 717	1 705	1 696	1 657	1 655
FÖRVALTADE AREALER, HEKTAR					
Jordbruksmark	12 250	12 150	12 190	12 190	12 150
Produktiv skogsmark	9 444	9 456	9 427	9 419	9 436
Impediment	274	274	275	274	261
Årsavverkning, m3sk	47 381	48 492	55 788	49 945	49 800
Antal gårdsarrenden	53	53	54	54	55
Antal sidoarrenden	174	168	171	171	165
MARKNADSVÄRDEN, MKR					
Skogsfastigheter	978,3	981,7	1 000,0	900,7	905,9
Jordbruksfastigheter	2 762,1	2 779,1	2 783,4	2 305,9	2 311,1
Fonden	571,4	507,8	517,6	491,5	491
NYCKELTAL					
VINSTMARGINAL % *					
Skogsfastigheter	52,4	60,2	56,8	57,5	52,7
Jordbruksfastigheter	84,2	87,9	83,8	88,1	86,8
DIREKTAVKASTNING % **					
Skogsfastigheter	1,3	1,6	1,6	1,6	1,3
Jordbruksfastigheter	1,7	1,8	1,8	2,1	2,0
Fonden	2,8	2,7	2,7	2,5	2,9
Direktavkastning förvaltade tillgångar	1,8	1,8	1,8	2,0	2,0
Direktavkastning fonden inklusive reavinst efter värdesäkring	4,2	2,1	4,6	2,2	8,8
TOTALAVKASTNING % ***					
Skogsfastigheter	1,8	2,2	12,5	1,8	1,8
Jordbruksfastigheter	2,1	1,9	21,5	2,2	3,3
Fonden	16,9	-2,7	5,8	6,6	5,3
Totalavkastning förvaltade tillgångar	3,9	1,4	17,4	2,7	3,2

NYCKELTALSDEFINITIONER

* Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat exklusive realisationsresultat och avskrivningar dividerat med rörelsens intäkter.

** Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat exklusive realisationsresultat och avskrivningar dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

*** Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar. Marknadsvärdet för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet x 1,33

Resultaträkning

	NOT	2019	2018
RÖRELSENS INTÄKTER, KKR	2		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	3, 4	80 665	81 741
Intäkter Prästlönefond	5	32 934	20 749
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		20 998	14 923
Övriga rörelseintäkter		595	879
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbeten		-53	-116
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		135 139	118 176
RÖRELSENS KOSTNADER			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-7 232	-6 132
Kostnader för inhyrd personal	6	-7 686	-7 073
Övriga externa kostnader	7	-7 556	-5 377
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-4 986	-4 829
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		-27 460	-23 411
RÖRELSERESULTAT		107 679	94 765
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR	8		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		404	480
Räntekostnader och liknande resultatposter		-64	-69
Resultat efter finansiella poster		108 019	95 176
Bokslutsdispositioner	9	0	4 600
Skatt på årets resultat	10	-9 961	-12 069
ÅRETS RESULTAT		98 058	87 707
<p>Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.</p>			
		2019	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen		98 058	87 707
Värdesäkring enligt KO 46:11		- 8 208	- 8 650
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde, enligt KO 46:10		- 20 998	- 14 923
ÅRETS DISPONIBLA RESULTAT		68 852	64 134

Balansräkning

	NOT	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR, KKR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Produktionsrätter	11	672	693
		672	693
Materiella anläggningstillgångar			
Prästlönefastigheter	12	1 077 988	1 051 489
Inventarier	13	9 077	9 306
Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	14	7 970	8 212
		1 095 035	1 069 007
Finansiella anläggningstillgångar			
Prästlönefondsmedel	15	459 367	455 972
		459 367	455 972
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		1 555 074	1 525 672
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager		208	261
		208	261
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		11 533	13 244
Övriga fordringar		1 954	1 773
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	1 280	1 852
		14 767	16 869
Kortfristiga placeringar	17, 20	52 441	52 622
Kassa och bank	18, 20	94 762	109 366
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		162 178	179 118
SUMMA TILLGÅNGAR		1 717 252	1 704 790

	NOT	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER, KKR			
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Prästlönefastighetskapital		1 095 471	1 069 660
Prästlönefondskapital		459 367	455 972
SUMMA BUNDET EGET KAPITAL		1 554 838	1 525 632
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		73 940	81 825
Årets disponibla resultat		68 852	64 134
SUMMA FRITT EGET KAPITAL		142 792	145 959
SUMMA EGET KAPITAL		1 697 630	1 671 591
Avsättningar			
Avsättning skogsvård		1 036	1 018
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 829	1 155
Aktuella skatteskulder		3 108	4 607
Övriga skulder		1 191	14 662
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	12 458	11 757
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		18 586	32 181
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 717 252	1 704 790

Förändringar i eget kapital

EGET KAPITAL, KKR

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	
	Prästlöne- fastighetskapital	Prästlöne- fondskapital	Balanserat resultat	Disponibelt årsresultat
Eget kapital 2018-01-01				
Belopp vid årets ingång	1 069 549	432 510	79 913	73 932
Omföring av föregående års resultat			73 932	-73 932
Köp/försäljning fastigheter bokf.värde	4 157	-4 157		
Omföring avskrivning byggnad	-4 046	4 046		
Årets resultat				87 708
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>				
omföring av realisationsvinst fastighet		14 923		-14 924
värdesäkring enligt KO 46:11		8 650		-8 650
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till församling/pastorat			-36 010	
Utdelning till nationell nivå			-36 010	
Utgående balans 2018-12-31	1 069 660	455 972	81 825	64 134
Ingående balans 2019-01-01	1 069 660	455 972	81 825	64 134
Omföring av föregående års resultat			64 134	-64 134
Köp/försäljning fastigheter bokf.värde	30 613	-30 613		
Omföring avskrivning byggnad	-4 802	4 802		
Årets resultat				98 058
<i>Avsättning till bundet eget kapital</i>				
omföring av realisationsvinst fastighet		20 998		-20 998
värdesäkring enligt KO 46:11		8 208		-8 208
<i>Utdelning</i>				
Utdelning till församling/pastorat			-36 010	
Utdelning till nationell nivå			-36 010	
Utgående balans 2019-12-31	1 095 471	459 367	73 939	68 852

Det egna kapitalet i prästlönetillgångarna är uppdelat i bundet kapital (sådan kapital som inte får användas för utdelning) och fritt eget kapital. Det i resultaträkningen redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för utdelning vilket beaktas vid redovisningen av det egna kapitalet enligt räkningen ovan.

Kassaflödesanalys

	NOT	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN, KKR			
Rörelseresultat		108 019	94 765
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet			
Av-och nedskrivningar		4 986	4 829
Ökning(+)/minskning (-) av avsättningar		18	-5
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-36 971	-20 506
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet		3 437	2 407
Erhållen ränta		404	480
Erlagd ränta		-64	-69
Betalad inkomstskatt avseende näringsverksamhet		-9 961	-12 069
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRINGAR AV RÖRELSEKAPITALET			
		69 868	69 832
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Minskning (+)/ökning (-) av varulager		53	116
Minskning (+)/ökning (-) av kortfristiga fordringar		2 102	-2 113
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder		-13 595	-2 562
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
		58 428	65 273
INVESTERINGSVERKSAMHETEN (DRIFTEN)			
Förvärv/tillverkning av materiella anläggningstillgångar		-1 172	-2 186
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten			
		-1 172	-2 186
Kassaflöde från finansieringsverksamheten			
		0	0
PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR			
Förvärv av prästlönefastigheter		-36 145	-6 146
Försäljning av prästlönefastigheter		23 544	15 932
Förvärv av prästlönefond		-113 049	-79 737
Försäljning av prästlönefond		125 628	61 858
KASSAFLÖDE FRÅN PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR			
		-22	-8 093
KASSAFLÖDE FÖRE UTDELNING			
		57 234	54 994
Utdelningar till församlingar/pastorat och nationell nivå		-72 019	-72 019
ÅRETS KASSAFLÖDE			
		-14 785	-17 025
Likvida medel vid årets början		161 988	179 013
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT	20	147 203	161 988

Noter

NOT 1: REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Prästlönetillgångarnas årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska Kyrkan (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

INTÄKTSREDOVISNING

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke: I den period virket levererats till köparen.
Avverkningsuppdrag och leveransrotköp: I den period virket inmätts.

Rotposter: Vid kontraktstillfället.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter: I den period uthyrningen avses.

Ränteintäkter: I enlighet med effektiv avkastning.

Erhållen utdelning: När rätten till utdelning bedöms som säker.

Bidrag: Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

LEASING

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing dvs. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

INKOMSTSKATT

Prästlönetillgångarna beskattas från och med inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren

för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckningen det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 ska prästlönetillgångarnas materiella anläggningstillgångar delas upp i komponenter om det redovisade värdet bedöms vara väsentligt och den återstående nyttjandeperioden är mer än 25 år och det finns betydande komponenter med väsentlig skillnad i nyttjandeperioden. Lunds stifts prästlönetillgångar har inga anläggningstillgångar som är väsentliga för verksamheten eller som har väsentligt redovisat värde varför ingen komponentavskrivning gjorts.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidsupplåtelse av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Bostadsbyggnader	50 år
Ekonomibyggnader	25 år
Markanläggning	20 år
Byggnadsinventarier	10–20 år
Täckdiken	10–20 år
Bilar	5 år
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	
Stödrätter	5 år
Vattendom	20 år

NEDSKRIVNINGAR AV MATERIELLA

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondsmedel – Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehaven innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefondsplaceringar

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaltd tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen. Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondsmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggnings-tillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

AVSÄTTNINGAR

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas

Noter

med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaltade prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

EGET KAPITAL OCH LÄMNAD UTDELNING

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

NOT 2: INFORMATION OM OBEROENDE RÖRELSEGRENAR	2019	2018
RÖRELSENS INTÄKTER FÖRDELAR SIG ENLIGT FÖLJANDE		
Skog	28 960	31 923
Jord	73 244	65 505
Fond	32 934	20 749
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	135 138	118 177
RÖRELSERESULTAT FÖRDELAR SIG ENLIGT FÖLJANDE		
Skogens resultat före avskrivning	12 784	15 926
+ realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgångar	4 579	5 464
- skogens avskrivningar	-82	-26
SUMMA SKOG	17 281	21 364
Jordens resultat före avskrivning	47 863	49 281
+ realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgångar	16 419	9 460
- jordens avskrivningar	-4 905	-4 803
SUMMA JORD	59 377	53 938
Fondens resultat	15 048	13 881
+ realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgångar	15 973	5 583
SUMMA FOND	31 021	19 464
SUMMA RÖRELSERESULTAT	107 679	94 766
varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillg och avskrivning	31 984	15 678
NOT 3: NETTOOMSÄTTNING PRÄSTLÖNEFASTIGHETER		
INTÄKTER SKOG		
Rotposter	112	1 060
Leveransvirke	22 593	24 016
Jakt	1 470	1 445
SUMMA	24 175	26 521
INTÄKTER JORD		
Övriga arrenden och hyror	926	908
Jordbruksarrenden	55 563	54 312
SUMMA	56 489	55 220
SUMMA INTÄKTER PRÄSTLÖNEFASTIGHETER	80 664	81 741

Noter

NOT 4: OPERATIONELLA LEASINGAVTAL - LEASEGIVARE	2019	2018
Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	57 772	56 513
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	70 235	87 956
Under perioden erhållna leasingavgifter	57 033	55 757
De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrenden.		

NOT 5: INTÄKTER PRÄSTLÖNEFOND		
Utdelningar	16 965	15 160
Realisationsresultat vid försäljning	15 973	5 583
Räntor	-4	6
SUMMA	32 934	20 749

NOT 6: INHYRD PERSONAL

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 11 heltidstjänster (11 heltidstjänster).

NOT 7: ARVODE OCH KOSTNADERSÄTTNING TILL REVISORER

Kvalificerade revisorer

Baker Tilly MLT KB (2019)

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (2018)

Revisionsuppdrag	97	71
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	8
	97	79
Övriga valda revisorer		
Revisionsuppdrag	26	33
	26	33

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

NOT 8: RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR	2019	2018
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		
Räntor	589	1 124
Nedskrivning	-185	-644
SUMMA	404	480

NOT 9: BOKSLUTSDISPOSITIONER		
Förändring av periodiseringsfond	0	4 600
SUMMA	0	4 600

NOT 10: SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT		
Aktuell skatt	9 961	12 069
SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT	9 961	12 069
Redovisat resultat före skatt	108 019	99 776
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (21,4%)	23 116	21 951
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	463	440
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-11 655	-8 081
Skatteeffekt av skillnad mellan skattemässig och bokföringsmässig avskrivning	-447	-461
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	-2	0
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	0	4
Skatteeffekt av substansminskning och skogsavdrag	-1 514	-1 784
REDOVISAD SKATTEKOSTNAD	9 961	12 069

NOT 11: PRODUKTIONSRÄTTER		
Ingående anskaffningsvärden	1 167	1 167
Inköp	90	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 257	1 167
Netto anskaffningsvärde	1 257	1 167
Ingående avskrivningar	-474	-376
Årets avskrivningar	-111	-98
Utgående ackumulerade avskrivningar	-585	-474
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	672	693

Noter

NOT 12: PRÄSTLÖNEFASTIGHETER	2019	2018
Ingående anskaffningsvärden	1 086 163	1 084 307
Inköp	32 519	3 622
Försäljningar/utrangeringar	-2 648	-1 766
Erhållna statliga bidrag	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 116 034	1 086 163
Netto anskaffningsvärde	1 116 034	1 086 163
Ingående avskrivningar	-34 674	-32 014
Försäljningar/utrangeringar	102	757
Årets avskrivningar	-3 475	-3 417
Utgående ackumulerade avskrivningar	-38 047	-34 674
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	1 077 988	1 051 489
TAXERINGSVÄRDEN		
Byggnader	154 005	152 783
Mark	2 658 374	2 674 929
	2 812 379	2 827 712

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokföringsskyldighet regleras i lag. Prästlönefastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

NOT 13: INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER		
Ingående anskaffningsvärden	18 733	16 547
Inköp	1 172	2 186
Försäljningar/utrangeringar	-249	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	19 656	18 733
Netto anskaffningsvärde	19 656	18 733
Ingående avskrivningar	-9 428	-8 114
Försäljningar/utrangeringar	249	0
Årets avskrivningar	-1 400	-1 313
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 579	-9 427
UTGÅENDE REDOVISAT VÄRDE	9 077	9 306

NOT 14: PÅGÅENDE NYANLÄGGNING OCH FÖRSKOTT AVSEENDE MATERIELLA ANLÄGGNINGAR

	2019	2018
Ingående balans	8 212	8 098
Utgifter under året	3 536	2 524
Under året färdigställda tillgångar	-3 570	-2 391
Tidigare års utgifter som kostnadsförts under året	-207	-19
Utgående balans	7 971	8 212

Pågående nyanläggningar avser byggnation av lagerlokal, maskinhall, renovering av bostäder, påbörjade täckdikningar samt vattendom. Samtliga beräknas vara färdigställda under 2020 eller 2021. Under året har följande färdigställts: Två täckdikningar, ombyggnad av en bostad och en ekonomibygnad samt installation av två solcellsanläggningar.

NOT 15: PRÄSTLÖNEFONDSMEDEL

	Anskaffningsvärde		Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Innehav (tkr)						
Långfristiga värdepappersinnehav						
Andelar i Kammarkollegiets aktiekonsortium Spiran	246 796	(195 968)	246 796	(195 968)	353 824	(254 298)
Andelar i Kammarkollegiets räntekonsortium	56 080	(88 243)	56 080	(88 243)	54 149	(85 198)
Andelar i Kammarkollegiets företagsobligationskonsortium	106 275	(111 009)	106 275	(111 009)	105 433	(109 154)
Noterade aktier	43 881	(35 856)	43 881	(35 856)	51 653	(34 234)
Övriga placeringar	6 334	(24 896)	6 334	(24 896)	6 334	(24 896)
SUMMA INNEHAV	459 366	(455 972)	459 366	(455 972)	571 393	(507 780)

	2019	2018
Förändring prästlönefondsmedel		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	455 972	432 510
Investeringar under året	113 049	79 737
Försäljningar/avyttringar	-109 655	-56 275
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	459 366	455 972
UTGÅENDE BOKFÖRT VÄRDE	459 366	455 972

Noter

NOT 16: FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER	2019	2018
Förutbetalda hyror	19	18
Försäkringspremier	14	661
Övriga poster	1 247	1 173
SUMMA	1 280	1 852

NOT 17: KORTFRISTIGA PLACERINGAR

	Anskaffningsvärde		Bokfört värde		Marknadsvärde	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Innehav (tkr)						
Ränteplaceringar	57 106	(57 106)	52 440	(52 621)	52 440	(52 621)
Summa innehav	57 106	(57 106)	52 440	(52 621)	52 440	(52 621)

Nedskrivning har under året gjorts med 185 tkr, den ackumulerade nedskrivningen är 4 670 t kr.

NOT 18: KASSA OCH BANK

Av behållningen på kassa och bank utgör 71 661 tkr (36 439 tkr) behållning på det s.k. kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

NOT 19: UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Förutbetalda arrendeintäkter	11 523	11 363
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	934	394
SUMMA	12 457	11 757

NOT 20: LIKVIDA MEDEL

Specifikation av likvida medel		
Bank	94 762	109 366
Kortfristiga placeringar	52 441	52 622
SUMMA	147 203	161 988

Lund 2020-03-31

Anneli Kihlstrand
Ordförande

Claes Block
1:e vice ordförande

Ulla Malmgren
2:e vice ordförande

Monica Molin

Hans Johansson

Christer Larsson

Jan-Åke Isaksson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-04-23

Eva Åsare
Ordförande

Ingemar Johnn

Kjell Persson

Nils Evert Erlandsson

Lenny Persson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

REVISIONSBERÄTTELSE

Till stiftsfullmäktige i Lunds stift, avseende prästlönetillgångarna i Lunds stift
Org.nr. 845002-6839

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Lunds stift prästlönetillgångar för år 2019. Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Lunds stift prästlönetillgångars finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten "Det registrerade revisionsbolagets ansvar" samt "Den förtroendevalda revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till egendomsnämnden enligt god revisionsred i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2018 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 4 april 2019 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om egendomsnämnden eller Lunds stiftsfullmäktige avser att upplösa prästlönetillgångarna, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen. //

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av egendomsnämndens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om egendomsnämndens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en egendomsnämnd inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av prästlönetillgångarnas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för Lunds stift prästlönetillgångar för år 2019.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret. *ll*

Revisionsberättelse

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till egendomsnämnden enligt god revisionssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltning av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och prästlönetillgångarnas ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot egendomsnämnden.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot egendomsnämnden.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Lund den 23 april 2020

Baker Tilly MLT KB

Lenny Persson
Auktoriserad revisor

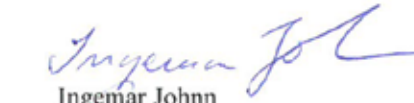
Lund den 23 april 2020

Eva Åsare

Kjell Persson

Ingemar Johnn

Nils Evert Erlandsson

Egendoms- förvaltningen

PERSONAL

Katarina Hallenborg
chef egendomsförvaltningen
046-15 55 60
katarina.hallenborg@svenskakyrkan.se

Martha Henriksson Witt
bitr. avd. chef och stiftsjurist
046-15 55 11
martha.henriksson.witt@svenskakyrkan.se

Inga-Louise Runeson, ekonom
046-15 55 61
inga-louise.runeson@svenskakyrkan.se

Lars-Ewert Jönsson, jordbruksförvaltare
046-15 55 63
lars-ewert.jonsson@svenskakyrkan.se

Michael Bengtsson, jordbruksförvaltare
046-15 55 62
michael.bengtsson@svenskakyrkan.se

Dag Åkesson, skogvaktare
0451-38 55 91, 0709-35 91 54
dag.akesson@svenskakyrkan.se

Lise-Lott Johansson, skoglig planerare
0721-70 40 06
lise-lott.johansson@svenskakyrkan.se

Kristin Lindahl Kson, assistent
046-15 55 65
kristin.lindahl.kson@svenskakyrkan.se

Camilla Boman, förvaltningsassistent
046-15 55 64
camilla.boman@svenskakyrkan.se

Egendoms- nämnden

LEDAMÖTER

Anneli Kihlstrand, Arlöw
Claes Block, Malmö
Ulla Malmgren, Kristianstad
Monica Molin, Lund
Hans Johansson, Helsingborg
Christer Larsson, Staffanstorp
Jan-Åke Isaksson, Köpingebro

ERSÄTTARE

Siv Bildtsén, Sankt Olof
Sune Carlsson, Landskrona
Hans-Åke Jönsson, Åstorp
Stefan Borg, Hörby
Christer Florén, Svängsta
(t.o.m. juli 2019)
Ann-Margret Olofsson, Ronneby
(fr.o.m. november 2019)

BAKRE RADEN FRÅN VÄNSTER:
ANNELI KIHLMSTRAND
JAN-ÅKE ISAKSSON
ULLA MALMGREN
CHRISTER LARSSON
CLAES BLOCK
KATARINA HALLENBORG

FRÄMRE RADEN:
ANN-MARGRET OLOFSSON
MONICA MOLIN

SAKNAS PÅ BILDEN:
HANS JOHANSSON
SIV BILDSTÉN
SUNE CARLSSON
HANS-ÅKE JÖNSSON
STEFAN BORG

Stiftsfullmäktige

Stiftsfullmäktiges ordinarie ledamöter 2018–2021

S (Arbetarepartiet- Socialdemokraterna)

Marie Nielsén
Robert Stenbeck
Birger Wernersson
Ann-Margret Olofsson
Roine Olsson
Hans Johansson
Kerstin Engle
Jan Olof Rosenberg
Ulla-Britt Mattisson
Lennart Hallengren
Anna Brandoné
Monica Molin
Kent Andersson
Gunilla Jannerstig
Lars Stellan Jönsson
Anne-Marie Hansson
Jan Erik Jönsson

BA (Borgerligt Alternativ)

Elisabeth Kullenberg
Per Jakobsson
Lennarth Förberg
Lena Jönsson
Samuel Lilja
Ulla Birgitta Malmgren
Mats Hagelin
Jenny Delén

C (Centerpartiet)

Kristina Backe
Ann-Marie Johnsson
Johan Vesterlund
Aina Svensson
Anneli Kihlstrand
Lars Ivar Ericson
Niklas Larsson
Birte Sandberg

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan)

Sune Karlsson
Robin Nord
Helena Tengstrand
Joakim Persson
Linda Isberg
Ingrid Petersson
Lena Petersson
Christer Larsson
Magnus Holst

SD (Sverigedemokraterna)

Daniel Engström
Stefan Borg
Gudrun Bengtsson
Sören Ravn
Bengt Johansson
Christer Bengtsson
Eivor Söderberg
Birgitta Markevärn
Lars Nilsson
Jan-Åke Isaksson

FISK (Fria liberaler i Svenska kyrkan)

Per Johansson

FK (Frimodig kyrka)

Sven Hammarberg
Anders O Johansson
Magnus Nilsson

ÖKA (Öppen kyrka – en kyrka för alla)

Emma Stene Jernqvist
Anders Nihlgård
Kristin Bertilsson

ViSK (Vänstern i Svenska kyrkan)

Linda Sjöo
Tonnie Borst Philipsson
Viveka Söderdahl

MPSK (Miljöpartister i Svenska kyrkan)

Siv Bildtsén

KR (Kristdemokrater i Svenska kyrkan)

Birger Svensson
Cecilia Engström

Stiftsfullmäktiges ersättare 2018–2021

S (Arbetarepartiet- Socialdemokraterna)

Anette Palm
Aina Modig Lindell
Magnus Andrell
Camilla Persson
Claes Block
Maria Hanson
Björn Stigborg
Lena Ekstrand
Pia Ingvarsson

BA (Borgerligt Alternativ)

Ingela Sylwander
Elisabet Lindqvist
Marianne Åkerblad
Bo Silverbern

C (Centerpartiet)

Maria Jönsson
Hans-Åke Jönsson
Berit Pagels
David Liljedal
Lisbeth Göranson
Anna-Lena Weberup

POSK (Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan)

Ville Trygg
Marchen Adébo
Anneli Väpnare
Krister Persson
Evelina Bladh Winborg

SD (Sverigedemokraterna)

Linda Våbro
Bengt-Olof Bengtsson
Linda Lindberg
Anton Holmberg
Ronnie Nilsson

FISK (Fria liberaler i Svenska kyrkan)

Stefan Sörensson
Marcus Romedahl

FK (Frimodig kyrka)

Thomas Hermansson
Dan Sarker

ÖKA (Öppen kyrka – en kyrka för alla)

Elisabeth Hansson
Nils Jernqvist

ViSK (Vänstern i Svenska kyrkan)

Per Håkansson
Marcus Ekdahl

MPSK (Miljöpartister i Svenska kyrkan)

Carl Henrik Henriz
Ann Stenberg

KR (Kristdemokrater i Svenska kyrkan)

Bente Unosson
Svante Kjellén

Församlingarnas andelar

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Allerum	861	292 740
Anderslöv	1 734	589 560
Araslöv	605	205 700
Asarum	608	206 720
Barkåkra	200	68 000
Bjuv	701	238 340
Bjärnum	925	314 500
Bjärred	1 263	429 420
Björnekulla-Västra Broby	401	136 340
Blentarp	117	39 780
Broby-Emmislöv	631	214 540
Bromölla	578	196 520
Brunnby	288	97 920
Brösarp-Tranås	975	331 500
Burlöv	206	70 040
Båstad-Östra Karup	103	35 020
Dalby	508	172 720
Dalköpinge	1 445	491 300
Degeberga-Everöd	1 625	552 500
Eslöv	4 450	1 513 000
Fjälkinge	1 028	349 520
Fridlevstad	585	198 900
Förslöv-Grevie	174	59 160
Genarp	281	95 540
Glimåkra-Hjärsås	853	290 020
Gärsnäs	1 784	606 560
Hammarlöv	1 663	565 420

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Helsingborg	1 538	522 920
Hjärnarp-Tåstarp	235	79 900
Häljarp	1 126	382 840
Hässleholm	1 460	496 400
Höganäs	6	2 040
Höllviken	4 370	1 485 800
Hörby	1 669	567 460
Höör	383	130 220
Jämjö	812	276 080
Jämshög	104	35 360
Karlshamn-Trensum	272	92 480
Karlskrona-Aspö	37	12 580
Kivik	302	102 680
Klippan	1 293	439 620
Knislinge	700	238 000
Kristianstad	313	106 420
Kropp	1 400	476 000
Kulla	575	195 500
Kvidinge	334	113 560
Kvistofta	1 268	431 120
Kyrkhult	7	2 380
Kågeröd-Röstånga	1 352	459 680
Källstorp	2 017	685 780
Kävlinge	1 268	431 120
Lackalänga-Stävie	541	183 940
Landskrona	1 197	406 980
Ljunits	1 012	344 080

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Lomma	432	146 880
Lund	3 113	1 058 420
Lyckå	655	222 700
Löberöd	653	222 020
Löddebygden	559	190 060
Löderup	3 204	1 089 360
Lövestad	623	211 820
Malmö	3 568	1 213 120
Mjällby	166	56 440
Munka Ljungby	183	62 220
Mörnum-Elleholm	286	97 240
Nosaby	276	93 840
Nättraby-Haslö	121	41 140
Oppmanna-Vånga	154	52 360
Osby pastorat	1 002	340 680
Perstorp	1 014	344 760
Ringsjö	542	184 280
Ronneby	3 837	1 304 580
Rödeby	38	12 920
S:t Staffan	1 434	487 560
Simrishamn	578	196 520
Sjöbo	431	146 540
Skånör-Falsterbo	12	4 080
Skivarp	702	238 680
Skurup	8	2 720
Smedstorp	489	166 260
Stora Köpinge	718	244 120

FÖRSAMLING/PASTORAT	ANDELAR	UTDELNING KR
Strövelstorp	736	250 240
Svalövsbygden	1 666	566 440
Svedala	1 002	340 680
Södra Sandby	302	102 680
Sölvesborg	349	118 660
Sösåla	1 612	548 080
Tomelilla	335	113 900
Trelleborg	272	92 480
Tyringe pastorat	1 405	477 700
Uppåkra	903	307 020
Veberöd	911	309 740
Vellinge-Månstorp	1 669	567 460
Villie	1 593	541 620
Vinslöv	1 400	476 000
Vittsjö-Verum	1 300	442 000
Vollsjö	1 021	347 140
Vä-Skepparslöv	1 316	447 440
Värby	902	306 680
Västra Bjäre	97	32 980
Västra Karaby-Hofterup-Dagstorp	863	293 420
Västra Vram	1 284	436 560
Ystad	1 042	354 280
Åhus	1 213	412 420
Ängelholm	603	205 020
Örkelljunga	1 046	355 640
Örkened	204	69 360
SUMMA	100 027	34 009 180

Klimatsmart arrendator med kor som gör gott

I sju generationer har samma familj brukat gården i Emmislöv som arrenderas av prästlönetillgångarna i Lunds stift. Idag tas den in i framtiden och drivs av 30-årige Daniel Emitslöf. Daniel brinner för regenerativt lantbruk som är ett sätt att stoppa de negativa klimatförändringarna.

I NÄRHETEN AV SKÅNSKA BROBY ligger den lilla byn Emmislöv. Den vackert belägna gården Västraby Blåkulla har anor från 1800-talet.

Daniel Emitslöf är bonde och även egenföretagare inom snickeri. 2015 tog han över sina föräldrars gård. Sedan länge hade han en dröm om att bedriva avelsuppfödning av rasen Dexter. Och det Daniel gör idag är ovanligt och ganska unikt.

I regenerativt lantbruk är gräsmarker, som har egenskapen att binda kol, i fokus. De negativa klimateffekter som jordbruk skapar minskas genom att den organiska massan i jorden återuppbyggs. Detta gör man genom att följa vissa principer, som att låta djur beta och trampa ner långt gräs samt att odla fleråriga växter med minimalt med jordbearbetning.

Vad går det ut på konkret?

– Många djur betar på en begränsad yta under kort tid. Var tredje dag flyttar jag på djuren som betar i högt gräs. En tredjedel av gräset ska trampas ner och det blir mat åt mikrolivet som omvandlar det till matjord och näring. Den andra tredjedelen äter korna upp och den sista tredjedelen står kvar och börjar växa igen. På det viset maximeras tillväxtperioden eftersom man lämnar längre grässtrån som kan fånga upp solljus och komma igång snabbare. Dessutom bryter mikrolivet ner resterna och bildar näring.

Det talas på EU-nivå om lantbruket som kolsänka. Det kommer att sprida sig, menar Daniel.

– Även om mycket är i sin linda just nu så har intresset börjat växa. Lantbruk som bara odlar ettåriga grödor med mycket jordbearbetning behöver tänka om och plocka in mer perenner i sin växtföljd

för att inte förlora allt för mycket matjord och mull, säger Daniel.

– Man hänger ut korna onödigt mycket. En kossa är som en kniv, den kan orsaka hemskheter men också göra gott. Kossan kan vara klimatpositiv, men även klimatnegativ. Som man säger: "It's not the Cow, it's the How".

– Kor är skapta för att äta gräs men föds delvis upp på spannmål idag vilket skapar lite obalans. När spannmål odlas binds mycket mindre kol än när vall odlas, vilket gör att kossan blir mindre klimatpositiv om hon äter spannmål. Om man däremot föder upp kor utan spannmål har det en positiv inverkan på klimatet med tanke på att vall och bete binder in mer kol än vad kossan släpper ut. Det är min teori och övertygelse. Många experter räknar bara på utsläpp, inte på kolinlagring vilket man måste göra för att det ska bli en korrekt analys på om något belastar eller gynnar ekosystemet, konstaterar Daniel.

Vi går ut i en av hagarna. Nyfikna kor möter upp och råmar. Daniels avelsbesättningar består av 60-talet dikor, renrasiga Dexter och Röd Angus.

– Dexter är en av de minsta koraserna vi har i Sverige och de är väldigt duktiga grovfoderomvandlare. De är även kända för ett väldigt fint kött. Detta fick jag bevisat i smakmötet Exceptionell råvara där framstående kockar satt i jury och bedömde köttet. Röd Angus är den andra och lite vanligare rasen på gården. Här bedrivs en framgångsrik avel och säljs många avelstjurar med höga index.

Efter en uppfriskande promenad på ägorna och en titt på djuren är det kaffedags. Kaffeapparaten puttrar muntert och husets katt spinner i kökssoffan.

Var det självklart för dig att ta över gården?

– Det här är gården som min farmor och farfar köpte när de gifte sig. Som liten fanns tankarna, men det var inte lika självklart på gymnasiet. Jag blev snickare. Men vid 23 års ålder låg det rätt i tiden för mig. Mamma och pappa hade uppnått det de ville, sålde mjölkbesättningen och satte punkt för den fasen.

Hur har jordbrukets utveckling på gården sett ut?

– Från 1995 har vi gått från konventionell mjölkproduktion till KRAV-certifierad avelsproduktion med dikor. Hälften av djuren går ute året om. Det finns även lite spannmåls- och oljeväxtodling vilket kommer att fasa ut med tiden. Allt spannmål säljs. Jag är sedan 2018 också solelsproducent och ett nytt stallbygge påbörjades som slutförs 2021.

Varför heter då gården Blåkulla? Det har inget med häxor att göra. Backen som gården ligger på lyste när det begav sig blå av blåsippor berättar Daniel. Efternamnet Daniel bär är ett släktnamn. Förr hette byn nämligen Emitslöf men bytte stavning till Emmislöv. Efternamnet togs av en släkting som var trädgårdsingenjör och reste runt och anlade trädgårdar och orkidéodlingar världen över på sent 1800-tal.

Hur är det att arrendera av kyrkan?

– Det har alltid varit bra och tryggt. Eftersom vi arrenderat i sju generationer har det funnits långsiktighet från båda håll. Tiden före 1995 rörde det sig om ett arrende med den lokala församlingen här. Sedan tog prästlönetillgångarna i Lunds stift över.

Din relation till kyrkan?

– Jag är medlem och tycker att kyrkans verksamhet känns bra att stötta. Det görs mycket gott arbete bland människor och vården av vårt kulturarv är viktig.

Text och foto: Maria Lundström

GÅRDEN VÄSTRABY BLÅKULLA

Gården med bland annat beteckningen Emmislöv 11:3 omfattar cirka 90 hektar öppen mark med fördelningen 30 hektar bete med särskilda värden, 50 hektar åker och 10 hektar betesmark.

Fastigheten är ett så kallat sidoarrende där ingen bostad ingår och brukas idag av Daniel Emitslöf. Daniel har en köttdjursbesättning, medan föräldrarna som han tog över från drev mjölkproduktion. Fastigheten har sedan ett par år ställts om till ekologisk produktion.

LUNDS STIFTS PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR
BOX 32, 221 00 LUND
TEL: 046-15 55 00 (VÄXEL)
E-POST: LUND.PLT@SVENSKAKYRKAN.SE
WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/LUNDSSTIFT
ORGANISATIONSNUMMER: 845002-6839

ÅRSREDOVISNING 2019 ÄR PRODUCERAD AV
LUNDS STIFTS EGENDOMSFÖRVALTNING
GRAFISK FORM: SJUNDE.NU
TRYCK: BLOMS TRYCKERI, LUND 2020

The mark of
responsible forestry

